

Ringström var ett namn som tidigt 2020 dök upp i mitt släktforskande. I husförhörlängderna (sidan 18 i Rätans kyrkoarkivs församlingsbok för 1898 – 1915) för Bryngelhögen var namnet på morfar, hans halvsysstrar och hans mor bekanta. Jag lärde mig att **Ella** var min morfars faster som gift sig med **Olof** från Linsell i Härjedalen. Relation och resultatet har fått till effekt att han och sönerna i varierande omfattning förekommer i några av mina berättelser på www.anhalten.se.

dottern Per Arvid Ringström	09 $\frac{3}{10}$	Linsell	v		se nedan	11
" Paul Albin Ringström	10 $\frac{5}{10}$	Rätan	v		"	11
Olof Ringström	8 $\frac{3}{10}$	Linsell	v	10 $\frac{6}{10}$	11 $\frac{30}{10}$	Linsell 10 $\frac{13}{10}$
hans syster Märta Paulsdotter	90 $\frac{16}{8}$	Rätan	v	"	"	"
hans syster Per Arvid	09 $\frac{2}{10}$	Linsell	v		"	"
hans syster Paul Albin	10 $\frac{5}{10}$	Rätan	v			

För att få veta mer om **Olof** började jag gräva i det som Riksarkivet tillhandahåller digitalt. Det ena ledde till det andra och jag har på vägen haft god hjälp av offentliga register i Kanada samt tremännningar och släktforskare i samma land. Hemmavid tackar jag ännu en gång mina föräldrars kusin Evald och sist men inte minst moster Kerstin.

Olof är äldst av nio syskon. Hans far Per Olofsson är född i Linsell 1851. Månaden efter **Olofs** födelse gifter Per sig i Linsell med Matilda Magnusdotter från Halåsen i Lit Jämtlands län. **Olofs** farfar Olof är född i Älvros 1817 så spåret efter honom försvann i lågorna när prästgården i Sveg brann. Farmor Karin är från Linsell född 1823 som dotter till klockaren i Linsell Olle Sjöström (1798 – 1877). Matilda må vara född i Lit men alla hennes anor kommer från Värmland via hennes mor Märta Nilsdotter (1841 – 1903) född i Mangskog i Arvika kommun.

Olof* Ringström Född 1883-11-23 i Linsell (Z). Död Beaverlodge, Grande Prairie, Alberta 1971-04-07 i Kanada. ►

Maria* Ringström Född Kyrkbyn 1885-09-16 i Linsell (Z). Död Fågelbovägen 1970-02-17 i Nyköpings Sankt Nicolai (D).

Mattias* Ringström Född 1888-01-03 i Linsell (Z). Död Heden 1936-10-18 i Särna (W). ►

Karolina* Ringström Född Kyrkbyn 1890-03-16 i Linsell (Z). Död Kyrkbyn 1910-10-12 i Linsell (Z).

Jonas* Ringström Född 1892-06-26 i Linsell (Z).

Sigrid Beata Ringström Född Kyrkbyn 1895-08-08 i Linsell (Z). Död Kyrkbyn 1897-06-19 i Linsell (Z).

Per* Ringström Född Kyrkbyn 1897-08-22 i Linsell (Z). Död Ångermanlandsgatan 1978-07-12 i Örnsköldsvik (Y).

Signe Charlotta Ringström Född Kyrkbyn 1899-11-14 i Linsell (Z). Död avliden Sollidens sanatorium Östersund 1920-08-16 i Linsell (Z).

Johan Albin* Ringström Född Kyrkbyn 1902-08-26 i Linsell (Z). Död Grande Prairie, Alberta 1979-03.. i Kanada.

Ella flyttar till Linsell tio dagar efter sin nittonårsdag. I det hushåll som anges i Linsells flyttlängd återfinns hon inte. **Olof** finns vid samma tid inte i samma hushåll som sina föräldrar och syskon. Jag gissar att paret hösten 1909 är städslade som dräng och piga i något hushåll som prästen missat att anteckna, alternativt har de ett eget. **Olof** och **Ella** har träffats tidigare och då gissningsvis i närheten av Bryngelhögen. **Olof** har kanske varit i trakterna som skogsarbetare eftersom Ella enligt min beräkning blir gravid med sonen **Arvid** vid nyårstid 1909. Månnstro är det därför de väljer att gifta sig den 6 januari 1910 i Linsells kyrka. Vid tiden för giftermålet är **Ella** omyndig så det är hennes mor Kerstin som ger sitt skriftliga samtycke. Kerstin är omgift eftersom **Ella** blev faderlös innan sin tvåårsdag.

Paret återvänder till Bryngelhögen och Frankes i juli 1910. Sonen **Albin** föds tre dagar efter broder **Arvids** första födelsedag. Då har **Olof** sedan tre månader på egen hand emigrerat till Kanada.

Det var nog planerat att **Olof** skulle resa först och etablera sig innan fru och barn följde efter. Ella kommer inte till Kanada utan hon avlider av en brusten blindtarm i Rätans socken den 30 januari 1911. **Arvid** och **Albin** får nu sin mormor Kerstin som förmyndare. Hur och när **Olof** får kännedom om vad som hänt hans fru och barn har jag inte lyckats ta reda på.

Information om **Olofs** första tid i Kanada är hämtad från ett tillägg med biografier till publikationen "*Beaverlodge to the Rockies*". I introduktionen hävdas felaktigt att han emigrerar efter att Ella avlidit. Det är vidare inte korrekt när det påstås att Arvid och Albin tas om hand av Ellas syster. **Olof** beskrivs som "*skicklig och erfaren med yxan*" och har därför inget problem med att i provinsen British Columbia få arbete för olika skogsbolag. De första årens arbete består mestadels av att hugga järnvägsslipers. Efter att ha varit anställd startade han ett nybygge drygt 50 kilometer väster om Grande Prairie, i provinsen Alberta. Det finns inga datumangivelser i biografien och det framgår inte heller vem/vilka som lämnat uppgifterna och/eller författat. Det var nog inte en slump att **Olof** sökte sig från British Columbia till Alberta för där fanns vid tiden kanske en bror bosatt. Innan jag fortsätter berättandet behöver förutsättningarna för att få starta som nybyggare beskrivas. Följande beskrivning är min översättning från en artikel i uppslagsverket "*The Canadian Encyclopedia*":

BEAVERLODGE
TO THE ROCKIES

"*Homesteading*", ett fenomen i slutet av 1800- och i början av 1900-talet där invandrare lockades till de västra delarna av Kanada av annonser publicerade av regeringen. Under "*Dominion Lands Policy*" utlovades "*fri*" mark. Den "*fria*" marken kostade men var ändå förhållandevis billig, 160 tunnland kostade 10 kanadensiska dollar. Det fanns ett antal förbehåll för köpet. Nybyggaren var tvungen att bygga ett hus, ofta av timmer eller torv, och odla upp ett angivet område inom tre år. För att kunna odla krävdes jordbruksredskap och eftersom hästar var dyra använde de flesta oxar för att bryta brukbar mark. Ett brandskydd för att skydda gårdens byggnader måste plogas och en grönsaksträdgård planterades. Vilt jagades för att komplettera matförsörjningen. Om vattnet var av dålig kvalitet måste nybyggaren samla regnvatten eller smälta snö. I flera områden måste nybygget etableras inom 15 km från en järnväg. Det för att odlingarna skulle bära sig ekonomiskt. Innan målet med nybygget nåddes erbjöds flera arbete vid anläggandet av järnvägar i området.

Platsen där **Olof** startade som nybyggare anges som SE-23-71-11-W6 i området Hayfield. Han bygger bostadshus och bruksbyggnader. Särskilt omnämns en stor röd lada uppe på en kulle och en väderkvarn. Han uppges vara duktig på att bygga både stort som smått. Han hjälper till med en lagerbyggnad i orten Halcourt samt bistod andra nybyggare däribland sin bror Albin. Det noteras att han 1928 möter sin son **Arvid** när denne anländer till orten Wembly. **Arvid** fick åka hästspann tillbaka till farmen. Far och son uppges ha levt och arbetat tillsammans under flera år. Under denna tid arbetar **Arvid** även för andra. Så småningom köper **Arvid** en egen redan etablerad farm nordväst från **Olofs**, SW-26-71-11-W6. **Arvid** lever och är bosatt på sin farm när biografien skrivs. Det innebär att den är författad mellan 1971 och 1978. **Olof** säljer sin farm i juli 1960 men innan dess uppges att han återvänt till Sverige två gånger. Den sista gången är vintern 1951 – 1952 efter att hans mor avlidit. Mor Matilda går ur tiden i Linsell 20 februari 1852 en dryg månad innan hon skulle ha fyllt 87 år. När det första besöket inträffade lämnas ingen uppgift om. **Olof** flyttar in till centralorten Grande Prairie. Där bor han fram till sin död den 7 april 1971. Hans grav finns på kyrkogården i Halcourt. Innan jag fortsätter berättelsen med information från andra källor lite om orterna i Alberta där far och son levde och verkade.

Grande Prairie fick sitt namn efter den stora prärien som ligger norr, öster och väster om staden. Innan det på platsen inrättades en Hudsons Bay Company handelsstation 1880 befolkades området av ursprungsbefolkning från stammarna Dane-zaa, Cree och Iroquois. Efter det att området 1909 funnits lämpligt att befolkas av nybyggare följde snart en landrusch med flera nya bosättare. År 1909 växte här mest buskar och skog. Det var därför mycket svårt för de flesta av nybyggarna, särskilt under vått väder, att bryta odlingsbar mark. På grund av klimatet kom storskalig bosättning igång sent jämfört med andra stora jordbruksregioner längre söderut i Kanada. Redan år 1912 fanns ändå en bank, hotell, och ett postkontor. År 1916 kom järnvägen och stad blev man den 27 mars 1919. En lokal lågkonjunktur på 1920-talet orsakade en tillfällig avfolkning av Grande Prairie. Befolkningen återhämtades sig dock på 1930-talet. Anledningen till det tycks vara att området inte drabbades av den svåra torka som plågade den kanadensiska prärien längre söderut.

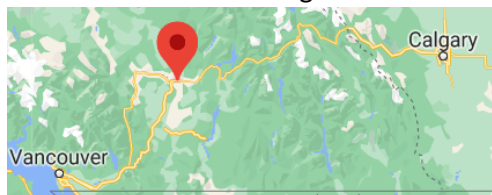
Marken runt **Wembley** förbereddes för nybyggare 1909 och de första anlände 1910. Orten kunde nås via järnväg från 1924. Wembleys centrum idag (2021) ligger sju kilometer söder om områdets ursprungliga bosättning Lake Saskatoon. När järnvägen var framme drogs under vintern flera byggnader på medar från Lake Saskatoon till **Wembley**. Platsen fick status som by den 3 januari 1928 och som stad den 1 augusti 1980. Med andra ord så steg Arvid av tåget i en alldeles ny by. Tänk om Nederhöggen efter inlandsbanan fått samma utveckling.

Halcourt ligger cirka 40 km väster om Grande Prairie. Döpt efter Harry som anlade det första nybygget i april 1910. Orten började växa när den lokala skolan flyttades hit 1917. År 1922 anlades den kyrkogård där Olof och Arvid nu vilar. Skolan stängde 1957 och postkontoret mötte samma öde 1962. Idag är det den gamla kyrkan med en stomme av halmbalar som identifierar platsen. Avståndet till **Wembley** är cirka 30 km vilket kanske innebar att **Olof** och **Arvid** fick arbeta dubbelt så hårt för att få en rimlig utkomst.

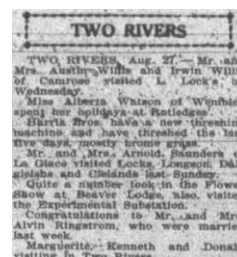
Beaverlodge har fått sitt namn efter Beaverlodge River. Platsen var känd av ursprungsbefolkningen som *Uz-i-pa*, temporär bosättning, men ersatte Halcourt som områdets centralort. De första europeisk-kanadensiska bosättarna anlände 1909. År 2016 bodde här 2 465 personer och en gigantisk bäver i plast. Från motorvägen, kanske på väg mot grannprovinsen British Columbia, syns den 680 kg och 3 meter höga pjäsen sittande på en stam av samma material och vikt.

Olofs bror Albin har fått en mer omfattande biografi i *"Beaverlodge to the Rockies"*. Enligt kyrkböckerna emigrerar Albin den 9 september 1924. Av samma källa framgår att han skrevs in för värnplikt i Östersunds västra rullföringsområde, Jämtlands inskrivningsområde 1922. Med kunskap om hans värnpliktsförhållanden är biografins uppgift att han kom till Kanada efter tre års obligatorisk militärtjänst felaktig. Albin anlände Kanada, mest troligt Halifax, ombord fartyget Gripsholm. Enligt biografen gick sedan färden till Kamloops B.C. där han som sin bror försörjde sig genom att hugga slipers för den kanadensiska statens järnvägsbolag. Han uppges ha huggit

40 slipers om dagen. Han fick 14 cent per styck, betalade 1 dollar om dagen för mat och logi och kunde spara större delen av mellanskillnaden. Med pengar på fickan köpte han biljett för att söka upp **Olof** i Alberta. Rälsen tog slut i Wembley och där mötte han en landsman, Adolf Dahlström, som gav honom rådet att som **Olof** köpa mark. Adolf gav honom lift till Olof och tillsammans tog de tre sig en titt på marken där någon företrädare hade börjat och ganska snabbt avslutat ett liv som farmare. Påvert är nog en underdrift för att beskriva bostadsförhållandena på platsen. Han köpte marken SW-13-71-11 men var bosatt hos **Olof** under de första två åren när han gjorde marken odlingsbar. Senare köper han till ytterligare mark. Det framgår inte exakt när och var. Längre fram i biografen anges att han flyttar till sin egen mark 1929 och påbörjar byggandet av ett bostadshus. Med andra ord så har han bott ungefär ett år tillsammans med **Olof** och **Arvid** på **Olofs** farm. Odlandet tillsammans med grannen Otto gick bra och de fick fina veteskördar. Albin planerade för nytt hus, en borrhad brunn och maskiner för att underlätta det fortsatta arbetet. En hagelstormen tog hela nästa skörd. Utan annat val blev det till att återvända till skogs för att hugga mer slipers. Jag spekulerar i att **Olof** inte drabbades lika hårt av vädrets makter då han var inriktad på att odla hö till kreatursbönderna. En bit in på 1930-talet kunde Albin börja bygga sitt stora bostadshus. Det var så stort att pengarna inte räckte till för att lägga tak på hela byggnaden. Några större inkomster var heller inte att räkna med för nu hade depressionen nått området. Det fanns tak över köket så där bodde han. Han verkar ha överlevt på de jobb han kunde få med de sju ardennerhästar som var hans stora tillgång och stolthet. Under 1933 vänder det och Albin har nu råd att borra sin hett efterlängttade brunn. Under tiden Albin utvecklar farmen fick grannen Emil Swansson besök av två brorsdöttrar från Småland. Ensamheten och det hårda slitet gjorde att de efter sju år vände hem 1936. Elvie gifter sig i Sverige men Connie känner sig rastlös och återvänder till farbror Emil. På båten från Sverige 1938 träffar hon Albin. Han har från 1937 varit hemma ett tag. I biografen nämns inte om **Olof** och/eller **Arvid** rest med honom till och/eller från Sverige. På resan börjar Albins uppvaktning som leder fram till att de gifter sig 1940. I biografen nämns inte vare sig **Olof** eller **Arvid** som närvarande vid ceremonin och den efterkommande festen i Grande Prairie. År 1946 säljer paret sin farm och återvänder till Sverige. Albin arbetar som rörmokare i sin svågers företag och dottern Elvie börjar skolan. Albin upplevde arbetet och livet i Sverige begränsande så de återvänder efter ett år och får köpa tillbaka farmen. I en inresehandling kan noteras att de reste från Göteborg den 6 november 1948 och anlände till New York den 11. Det föds ytterligare en dotter i familjen, Vivian, innan farmen såldes en andra gång 1973.

Nu till nästa källa, kanadensiska statens försäljning av land i provinsen Alberta. Släktforskare i Grande Prairie har efter bästa förmåga letat efter dokument som redovisar processen när land köps. De har kopierat det som finns mikrofilmat kopplat till namnet Ringström. Även för en ovan står det klart att erhållen dokumentation inte på långa vägar är komplett. Släktforskarna uppger att det saknades dokument när filmningen gjordes och att det användes en fototeknik som gör det svårt att se och därmed förstå allt vad de redovisar. Hur som är det intressant att notera att de tidigaste dokumenten de skickat involverar de köp som **Olof** och Albins bror Jonas gjorde. De skickade även dokument från vad jag bedömer vara Albins köp samt **Olofs** komplettering av ytterligare ett nybygge. Frånvaron av dokument öppnar för funderingar och spekulationer. Enligt Linsells kyrkböcker emigrerade Jonas två månader innan sin tjuugoårsdag till vad som där skrivs Nordamerika. Det var vid den tiden inte ovanligt att emigranter till området kom efter att ha vistats en tid i USA. Jag hittar inte Jonas i den information där jag funnit spåren av **Olof**, Albin och **Arvid**. Under två månader före och efter Jonas avfärd emigrerade ytterligare minst 30 personer från socknen. Genom att spåra dem kanske det går att lista ut Jonas väg från Linsell till Alberta.

Enligt min tolkning av dokumenten anmäler Jonas intresse av att röja och uppodla mark redan i juni 1912. Han uppger sig då vara 23 år gammal. Om dokumentationen avser **Olofs** yngre bror Jonas så ljuger han av någon anledning om sin ålder. Ringström som efternamn i Alberta Kanada vid den tiden är inte unikt så Jonas kanske har en namne som enligt samma dokument ibland kallar sig John. Om jag håller mig till vad dokumenten avslöjar så uppfyller Jonas de uppställda kraven för ett nybygge den 26 juli 1917. Marken är nu hans och han odlar 1916 på 14 hektar. Vad som växer på markerna kan jag inte utläsa. Han uppger sig vara ensamstående i ett timmerhus på ca 100 m². Allt är obelånat, huset värderas till 150 dollar, ett 1600 meter långt staket till 40 dollar och två ekonomibyggnaderna till sammanlagt 200 dollar. Jag vet inte hur Jonas liv fortsätter efter halvåret 1917. Han syns inte i folkräkningar och omnämns inte i några släktsammanhang.

Utgår jag från kyrkböckerna och förutsätter att resan till Kanada tog lika lång tid för bröderna så har **Olof** befunnit sig i landet i två år när Jonas anländer. Kan det vara så att biografin om Olof missat att det är Jonas som etablerar nybygget medan Olof jobbar på delvis annan ort för att tjäna ihop nödvändigt kapital? I ett rättsligt dokument daterat i oktober 1937 annullerar Olof en ansökan om att färdigställa öppningen av ett andra nybygge. Anledningen anges vara att ingen bott och arbetat på platsen de senaste sex månaderna. I oktober 1937 ansöker **Olof** om tillstånd att starta ett andra nybygge. En ägare av ett första nybygge har den möjligheten på grund av ett tillägg till "*Dominion Lands Policy*" beslutat av kanadensiska inrikesministeriet 1925. De regler och krav som gällt från början gäller fortfarande. **Olof** har inga problem med att, efter sin minst tredje ansökan, bli ägare till ytterligare 64 hektar prärie. Han röjer marginellt med ny mark. Övervägande delen av marken bedöms bestå av gräs. Under åren 1938 till 1943 håller han mellan 11 och 33 nötkreatur per år. Antalet hästar per år under samma period varierar från 10 till 16 stycken. Han bor inte på platsen utan den verkar användas till sommarbete. Han bygger de tvåtrådiga staket som erfordras samt anlägger en damm. I sin ansökan, daterad 18 juni 1943, om ägande av marken anger han att han äger ytterligare en fastighet. Inget av hans land och byggnader uppges vara belånade. Var bor han då? Enligt ansökan är han sedan 6 april 1916 ensam bosatt på ett första nybygge. Han uppger att det var han som förvärvade fastigheten som ett nybygge. Är det en slump att denna datumuppgift på månaden när överensstämmer med att jag förlorar hans bror Jonas ur sikte? Han uppger sig bo i ett timmerhus med samma mått som det Jonas angav i sin ansökan. Värdet på huset har ökat till 700 dollar. Ekonomibyggnaderna har blivit fler och en lada på 120 m² nämns särskilt. Värdet på ekonomibyggnaderna uppges vara 240 dollar. Efter att ha efterlevt myndigheternas uppmaning att komplettera stängslen är Olof från den 26 november 1943 ägare till sitt andra nybygge. På luciadagen samma år registrerades hans ägande hos fastighetsregistret i Edmonton.

Albin ansökte om att få starta ett nybygge den 14 april 1925. Albin anger att i händelse av att han avlider innan de åtaganden som följer av att starta ett nybygge slutförts ska hans mor Matilda i Linsell kontaktas. Inte **Olof** med andra ord. Det går troll i det administrativa för Albin. Det saknas blanketter i ansökningsen och han måste bevisa att Johan Albin Ringström är densamme som Albin Ringström. Dessa fadäser resulterade i att han från början inte hade tillgång till höslätter. Från 1926 till 1930 røjde och odlade han 12 hektar. Där höll han en ko och som mest sex hästar. Den 24 juni 1931 registreras nybygget som hans egendom.

Frånvaron av dokument avseende **Arvid** gör att jag spekulerar i att han etablerade sig som farmare genom ett eller flera köp av redan uppodlade nybyggen.

Nästa källa, **Olof** och **Arvid** skickade brev till min morfar. I vilken omfattning det pågick någon brev-växling vet jag inte. De brev jag har tillgång till är rimligtvis inte en komplett samling. Nedan i kronologisk ordning citerar jag ur och sammanfattar från innehållet i breven.

"Halcourt den 6-11-1932

Bäste morbror

får skriva några rader så ni ser att jag är med liv och hälsa. Änna undrar hur det är där hemma hoppas alting är bra. Här är ju mycket dåliga tider ännu men jag hade ju tur änna jag fick ja arbet i sommar. Jag har arbetat hos en hos en annan farmare men det var ju icke mycke betalt men det var ju bättre än ingenting för det är ju icke mycke att väja på. Så får jag väl omtala att pappa är ute och jakta älg. Han har varit borta en väcka nu så han moste väl ha ett dussin när han kommer hem. Får sluta för denna gång med många hälsningar till eder alla från Arvid Ringström Halcourt PO Alta Canada.

Skriv svar strakst så jag får höra hur ni lever där hemma."

I sin helhet är det här det första brevet **Arvid** skriver drygt fyra år efter ankomsten till Kanada? Ett låg-intensivt men ständigt letande av ledtrådar kanske ger ett svar på frågan. Då kanske jag också får veta om han gjorde sina öft hos sin farbror Albin.

Arvids nästa brev är daterat den 9 juli 1936. Han har för dålig lön jobbat i skogen större delen av vintern. Det är fortsatt bistra tider. Ont om jobb och pengar. Kvällen innan han skriver brevet var han på bal. Någon dans och uppvaktning beskrivs inte utan det är vådan av att dricka brännvin som beskrivs. Provinspolisen verkar var alert och närvarande där starka drycker intas. Han uttrycker en förmodan om att hårda tider även råder i Sverige. Han frågar om morfar har hört något från sin sväger Niklas (Nikolaus, han finns med i min berättelse **Kanada**) och ber om adressuppgifter om han befinner sig i Nordamerika. Arvid och Nikolaus verkar ha haft kontakt en kortare tid efter det att de etablerade sig i Kanada. Han avslutar med hälsningar och *"dröj inte för länge för du skriver"*.

Jag har inte tillgång till fler brev från **Arvid** däremot ett odaterat foto med text på baksidan. Bilden är rimligen från 1960-talet och för mig visar den vilket enormt slit det måste ha varit att åstadkomma odlingsbar mark samt bygga ett hem och en verksamhet att leva av.

Innan jag börjar med breven från **Olof** två bilder från hans farm. På baksidan av det första står det: *"Det är mina hus jag sjelf och mina hästar. Det var taget i vårast. Det ser litet konstikt ut för fönsterna är jen spikade. Jag spikade jen de i fjolhöstas när jag reste bort. Sedan har jag ej taget det derifrån. Skrif och om tala om ni vill koma hit till nesta vår. Jag behöver litet jelp jag behöver nogon som sköter om huset också. Om det vore nogon som vill följa eder så skulle jag jerna se det men jag förstor det är nog ingen."*

Bilderna kan ha skickats separat alternativt tillsammans med ett brev som jag inte har. Jag undrar vem personen i bakgrunden är och vem är fotografen?

Texten på denna baksida och det som framgår av de bägge motiven tycker jag avslöjar att bägge fotografierna kan vara tagna innan hans yngste son Albin avlider av lungsot i juli 1923. Texten lyder: *"Det är min plats her i Canada mina hestar och en del af mina hus. Så är det jag sjelf som håller hestarna så ni får se litet af pappas hem det är ej så mycket att se men hopas det blir mera om jag komer att stana här så blir det litet för varje år. Så jag tror jag har en betre utsikt att lefa her än i Sverje så länge som jag är och har lite att arbeta."* När texterna skrivs antar jag att han vet att han är änkling och att sannolikheten för att sönerna med eller utan sällskap kommer till Kanada är liten.

Jag hoppas och tror att det förekom ytterligare brevväxling mellan **Olof** och morfar efter Arvids brev 1936 och det brev han skriver den 25 september 1947. Texten lyder: *"Basta vänn O Frank samt familj, får försöka skrifa några rader tacka så mycket för brefet som jag fick ett par vikor sedan roligt se ni lefer med helsan god vilket jag detsamma. Her har varit en mycket kall sommar. Upp till juli var tårr inget regn. Sedan dess mycket regn å kallt väder fråst efter fråst. Grödan är inte ngot bra mycket strå men dåligt ax för det är bårtfruset. Jag har nu hållit på med skörden men har ännu inte tröskat vet ej hur eller ner det kann bli för rengn håller tillbaks. Förlidet år var också skörden dålig det var för tårtt. Priserna är goda om man får något att selja alting som man har att köpa är mycke dyrt. Arbetsförtjänster är goda. Jag är aldrig ute i något sådant jag har mer arbete änn jag kan jöra her hemma på min farm. Ensam är jag här. **Arvid** är aldrig här å jelper med någonting han tycker det är inte rätt om han skulle jöra nogt här. Han brukar vara ute litet af och ann å arbeta för andra inte något stödig. Her har han aldrig varit något bra. Albin och hanses familj tenker resa till sverge i november. Hörde dām sade Arvid skulle gå också om det blir så heller ej så kan jag ej säga. Så ni får då påhelsing. Jag har nu jort mig af med alla hästar å kreatur endast en ko å en kalv å några höns som jag har kvar kann henda seljer okså. Det var för mycket att se efter mig ner jag ej kunde få någon jelp af **Arvid**. Jag gör allt mitt arbete med trektor en automobil har jag som jag kör med när jag måste gå någonstans. Jag börjar bli alt för gammal å trött. 64 år den 23 november så det vore på tiden att få sluta med en del af de hord arbetet. Jag har tenkt selja min plats men serut utsikterna är omojit att*

selja å få kontata peningar på tid vill jag ej selja. Så jag måste vell vara her kan jag forstå. Mina ögon är så dåliga så jag måste nu sluta min skriving. Många hälsningar fr O Ringstrom Halcourt P.O Canada."

Far och son drar inte jämt. Något mer än att åldern tar ut sin rätt skaver **Olofs** sinne när han den 3 oktober 1949 åter skriver till morfar. Texten lyder: *"Får senda några rader en gång. Är nu så motbjudande skrifa, det är så lånt mellan jag skrifer så jag kann ej skrif mycket. Jag lever med helsen god. Önskar och hoppas du är det samma. Jag sendade en liten present till dig i slutet af maj månad detta år. Har ej hört något om du fick det heler ej. Ineholet var litet caffè och socker. Så om du vill vara af godheten med första post skrifa och omtala så beder jag dig jöra så. Jag tenker jöra aksjon den 19 oktober selja det mesta af mitt lösöre, marsjiner mm. En del af min jord heller farm har jag arendrat bårt för ett år. Så jag tenker selja det som jag ej har andveding för. Her har varit skörd å tröskning nu en tid är ej ferdikt enu vedret har varit utmert fint en lång tid. Grödan är ej det besta men inte det semsta heller så man måste ta vad man får å vara nöjd. Var bra uppfyll min begeran fort som möjligt. Venskapsfullt O Ringström."*

En piggare **Olof** skriver till morfar den 8 september 1952. Brevet är betydligt längre än de tidigare och berättar om ett tack för ett brev han fått från morfar *"för några dagar sedan"*. Han tycker det är *"roligt"* att *"alla lever med hälsan"* och meddelar att så gör även han. Morfar måste även ha skrivit till **Olof** *"för lenge sedan"* utan att han haft tid att svara. Skörd och tröskning verkar vara i full gång. Han är nöjd med både kvantiteten och kvaliteten. Sommarvädret liksom priset på spannmålen är bra. Utan att förklara varför meddelar han att han jobbat två månader i skogen sistlidna vinter. Anledningen kan vara att *"förtjensterna är ganska goda"* och att det fanns arbete för alla som vill. Bättre tider i Kanada får Olof att spekulera att tiderna även är goda i hemlandet och resten av världen. Han tror dock att det är bättre i Kanada än i Sverige. Han berättar vidare att **Arvid** arbetar för ett oljebolag i *"någonstans her omkring"*. De har träffats *"som hastigast"* några gånger. Det är kanske därför att han känner till att **Arvid** *"köpt sig en liten farm så han har nu ett hemm som han sjelf äger"*. Olof har också växlat brev med morfars halvsyster Amanda. **Olof** skrev till henne vid samma tidpunkt som morfars näst senaste anlande. Hon har ännu inte svarat på hans brev. Olof skriver att Amanda i sitt brev *"tackade mycket venligt för det lilla hon fick."* Vad **Olof** skickat uppges inte. Han har även under senaste vintern fått brev från Karolina och Bror, morfars andra halvsyster och svåger. Det brevet har han inte hunnit svara på men ber morfar framföra en hälsning. Olof planerar att tillbringa sin tid på farmen fram till vintern. Vintern ska kanske till viss del tillbringas på västkusten. Det ska gå utmärkt eftersom han inte har omsorg för några djur längre. Han anser sig *"intet bunden med nogot, är fri från alt"*. Brevet avslutas med: *"Jag har en tysk kvinna som husolerska mycket bra kvinna, har varit hos mig litet över 2 månader tid hon är född i America. Hur det blir om vi vintrar tilsams heller ej är ej bestemt ennu."* Det här brevet motsäger vad som sägs i biografen. Inte med ett ord nämns att han återvänt till Sverige och sin mors begravning. Brevet ger även en ledtråd till när **Arvid** köper sin farm. När **Olof** bedömer **Arvids** farm som liten har han då besökt den? Om den är liten hur stor var då **Olofs** farm? Till sist vore det spännande om det gick att få ta del av **Olofs** brev till morfars halvsyster.

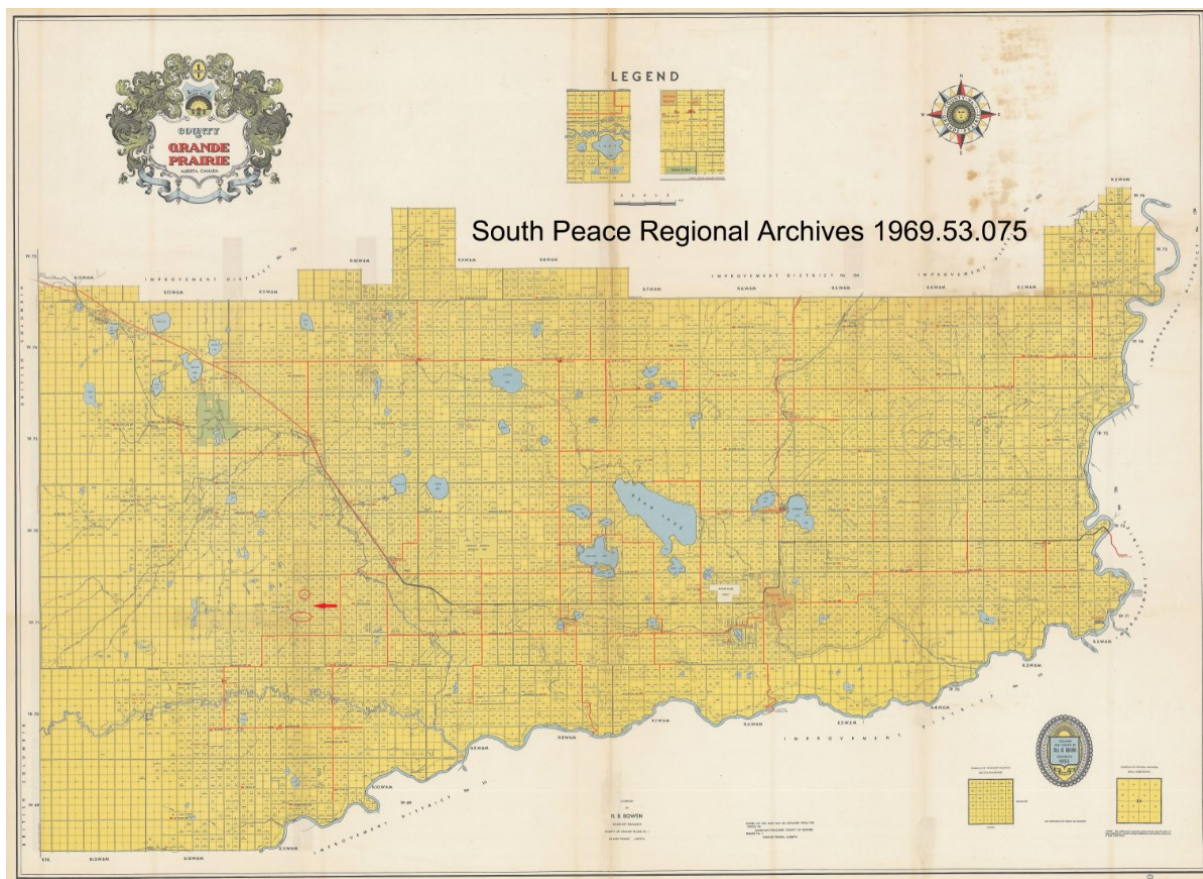
Det är vinter och **Olof** känner av åldern i brevet från den 19 januari 1960. *"Jag fick ett bref från dig en long tid sedan tack så mycket. Jag är så slo att skrifa nu för tiden så det blir intet utaf."* Morfar har i sitt senaste brev berättat att han inte mår så bra. **Olof** replikerar ett hopp om att morfar *"är ej värre änn du kann vara uppe å ej liger å plogas. Du har väll din penksjon förstor jag så du har litet att lefa af."* Vädermässigt är **Olof** nöjd med en *"utmärkt vinter"*, ingen snö och ingen kyla. Positivt för **Arvid** när **Olof** berättar att det är skogsarbete för sonen denna vinter. Brevet fortsätter filosofiskt med *"alt är som vanligt somliga dör å somliga föds"*. Till sist vill han gärna veta vilka som *"lefer å har blivit död sedan jag lemnade"*.

Olof skriver till *"Bästa vänner Olle Frank samt familj"* den 14 november 1966. Brevskrivandet beskrivs lika mycket som ett krafttag och ett kraftprov. Han uppger sig vara *"någorlund med helsan"*. Han berättar att han sålt farmen och flyttat in till staden Grande Prairie. Han äger sitt eget lilla hus. Han blev för *"gammal å trött att holla på med farming nogot lengre"*. Vintervädret är inget vidare. Hittills i november har det snöat tre tum varje dygn. **Olof** berättar att han fått ett brev från staden Lloydminster i provinsen Saskatchewan. Det ger besked om att Andreas Andersson, en man som han tror morfar minns, har avlidit vid 92 års ålder. Andreas är son till Lillgubb Anders. Åldern och de datum som Olof nämner i brevet stämmer exakt med uppgifterna som finns om honom i kyrkboken. Utan att **Olof** i detalj redovisar Andreas alla släktförhållanden nämns i brevet morfadern Nils Löf i Böle, farfadern Lillgubben som avlades utanför äktenskapet med min farfars farmors far. Kan det senare förhållandet vara anledningen till att Ante-Orsa (farfars far) nämns i samma mening som Ingeborg hans svägerska med de två *"faderlösa"* barnen? Ingeborgs syster Maria nämns som fru Brennerfelt. Farfars mor Sara, Ingeborg och Marias syster, nämns däremot inte. Vad kan vara anledningen till detta behov av att redovisa sin kunskap i en släkt han sedan länge rimligen inte haft kontakt med?

Andreas försvann från Rätan som obefintlighetsregistrerad efter folkräkningen 1910 så jag kan inte finna tidpunkten när han emigrerade. För han ensam? På vilket sätt var han bekant med **Olof**? Umgicks de och/eller på vilket sätt höll de kontakten i Kanada? Fanns det fler Rätansbor i närheten? Frågorna är när detta skrivs fler än svaren.

Allra sist i det sista brevet står det: *"Arvid hann är väll hemma på sin plats förstår jag det är lånt mellan jag ser honom."*

Pilen på bilden nedan pekar på de tre *"kvarter"* som var **Olofs** 1955. Bilden visar en detaljering av ruta 1 till 8 på den karta som visas på sidan 3. I faktaunderlaget finns även två *"kvarter"* tillhörande en A Ringström angivna. Om dessa är Albins eller **Arvids** får jag forska fram om någon är intresserad.

Vad jag kan forska fram bildade vare sig **Olof** eller **Arvid** familj och/eller lämnade några barn efter sig. **Olof** var brittisk medborgare när **Arvid** anlände och **Arvid** blev det själv i början av 1930-talet. Kanadensiskt medborgarskap infördes 1947. Mammans kusin Märta och moster Ingrid besökte på 1970-talet Arvid tillsammans med ytterligare en kusin till mamma, Johan. De tre är avlidna men den fjärde besökaren tremänningen Jo-Ann, Johans dotter, lever och ska pumpas på mer fakta från besöket.

Som nämnts ovan vilar far och son på kyrkogården i Halcourt.

OBITUARY

RINGSTROM — Mr. Olaf Ringstrom a resident of the Grande Prairie and Beaverlodge areas for the past 54 years passed away at his residence in Grande Prairie on April 7, at the age of 88.

Mr. Ringstrom is survived by one son, Arvid of Beaverlodge and two brothers Albin of Beaverlodge and Per in Sweden. He also has several nieces and nephews.

Mr. Ringstrom, was born in Sweden in 1883 and farmed in the Beaverlodge district until his retirement.

Funeral services were held on April 12 from St. Luke's Anglican Church in Beaverlodge with Rev. W. Jones officiating. Interment was in the Halcourt Cemetery. Arrangements were by the J. B. Oliver funeral home.

Nu har jag stillat min initiala nyfikenhet. När sökmotorernas indexering gjort sitt kanske någon som söker på Ringström i kombination med något av det kanadensiska i berättelsen hör av sig med rättningar och kompletteringar. Välkommen!

PS.

Andreas Andersson kan tyckas ha valt en speciell plats för sitt liv i Kanada. Lloydminster är en stad med lite mer än 20 000 invånare (2020) på gränsen mellan provinserna Alberta och Saskatchewan i Kanada. Staden är ovanlig, men inte unik, för Kanada genom att vara en och samma stad som ligger i två provinser men styrs av en administration. Staden fick sitt namn efter George Lloyd, en anglikansk präst som skulle bli biskop i Saskatchewan 1922. Lloyd var en stark motståndare till icke-brittisk invandring till Kanada och en minst lika stark förespråkare för nykterhet.